

Wymagania na oceny do historii dla liceum ogólnokształcącego i technikum „Poznać przeszłość. Zakres podstawowy” kl. 4

Wymagania na oceny uwzględniają zapisy podstawy programowej z 2018 r. oraz zmiany z 2024 r., wynikające z uszczuplonej podstawy programowej. Szarym kolorem oznaczono treści, o których realizacji decyduje nauczyciel.

Temat lekcji	Zagadnienia	Wymagania na poszczególne oceny				
		Ocena dopuszczająca Uczeń:	Ocena dostateczna Uczeń:	Ocena dobra Uczeń:	Ocena bardzo dobra Uczeń:	Ocena celująca Uczeń:
Rozdział I II wojna światowa						
1. Kampania polska	• W przededniu wojny • Niemiecka napaść na Polskę • Przeciwno Blitzkriegowi • Napaść sowiecka na Polskę • Ostatnie punkty oporu • Pierwsze zbrodnie hitlerowskie w Polsce • Ocena wojny obronnej	– stosuje pojęcia: <i>Blitzkrieg (wojna błyskawiczna)</i>, <i>Schleswig-Holstein</i>, – charakteryzuje wkroczenie wojsk sowieckich na terytorium Polski w kontekście paktu Ribbentrop–Mołotow oraz przykłady współpracy niemiecko-sowieckiej – omawia działalność postaci: Adolfa Hitlera, Józefa Stalina, – wymienia wydarzenia związane z datami: 1 września 1939 r., 17 września 1939 r., 6 października 1939 r.	– stosuje pojęcia: <i>bitwa graniczna</i>, <i>dziwna wojna</i>, „<i>polskie Termopile</i>” – porównuje potencjał militarny stron konfliktu – omawia działalność postaci: Ignacego Mościckiego, Edwarda Rydza-Śmigłego, Stefana Starzyńskiego – omawia decyzje polityczne władz II Rzeczypospolitej na tle wydarzeń militarnych podczas kampanii polskiej – opisuje przykłady bohaterstwa polskich żołnierzy, w tym: Westerplatte, Poczty Polskiej, Mokrej, Wizny, bitwy nad Bzurą, Warszawy, Kocka, i wskazuje te miejsca na mapie	– stosuje pojęcia: <i>provokacja gliwicka</i>, „<i>Fall Weiss</i>”, <i>Luftwaffe</i>, <i>Einsatzgruppen (Grupy Specjalne)</i>, <i>przedmoście rumuńskie</i> – wymienia wydarzenia związane z datami: 1–3 września 1939 r., 3 września 1939 r. – opisuje główne etapy kampanii polskiej – omawia działalność postaci: Henryka Sucharskiego	– przedstawia polityczne i militarne założenia planu obrony Polski w 1939 r. - omawia wydarzenia związane z datami: 9 września 1939 r., 12 września 1939 r., 28 września 1939 r., 2 października 1939 r. – omawia działalność postaci: Tadeusza Kutrzeby, Władysława Bortnowskiego, Władysława Raginisa, Władysława Langnera, Józefa Unruga, Stanisława Dąbka	– prezentuje założenia polityki Wielkiej Brytanii i Francji wobec konfliktu polsko-niemieckiego – podaje przykłady zbrodni wojennych dokonanych przez agresorów, m.in. w Wieluniu, Bydgoszczy, okolicach Wejherowa

				i Franciszka Dąbrowskiego, – wyjaśnia przyczyny przegranej Polski w wojnie we wrześniu 1939 r.		
2. Hitler i Stalin dzielą Europę	• Współpraca ZSRS i III Rzeszy • Sowieckie podboje • Podbój Danii i Norwegii przez Niemcy • Podbój Belgii, Holandii i Francji • Przeciwno Wielkiej Brytanii • Wojna na Bałkanach	– stosuje pojęcia: pakt Ribbentrop–Mołotow, kolaboracja, bitwa o Anglię – omawia działalność postaci: Józefa Stalina, Adolfa Hitlera – wymienia sojuszników III Rzeszy, którzy przystąpili do współpracy w latach 1939–1941 – wyjaśnia znaczenie zwycięstwa Wielkiej Brytanii i jej sojuszników w bitwie o Anglię	– stosuje pojęcia: wojna zimowa, republiki bałtyckie, państwo Vichy, Komitet Wolnej Francji, RAF – omawia działalność postaci: Benita Mussoliniego, Winstona Churchilla – charakteryzuje cele polityki Hitlera i Stalina w Europie w latach 1939–1941 oraz przykłady ich współpracy – wskazuje na mapie: kierunki agresji sowieckiej, niemieckiej i włoskiej oraz obszary okupowane przez agresorów – omawia wydarzenia związane z agresją sowiecką i niemiecką z: listopada 1939 r. marca 1940 r., maja 1940 r., lipca–października 1940 r. – przedstawia główne przyczyny klęski Francji w 1940 r.	– stosuje pojęcia: „Fall Gelb”, operacja „Lew morski”, linia Mannerheima, Linia Maginota – omawia działalność postaci: Charles’a de Gaulle’a, Philippe’a Pétaina, Josipa Broza-Tito, Carla Gustafa Mannerheima, Vidkuna Quislinga, Hermanna Göringa, Ante Pavelicia, Léona Degrelle – omawia wydarzenia związane z datami: 12 marca 1940 r., 9 kwietnia 1940 r., 10 maja 1940 r., 22 czerwca 1940 r., 28 października 1940 r., 6 kwietnia 1941 r.–1 czerwca	– omawia działalność postaci: Josipa Broza-Tito, Ante Pavelicia, Léona Degrelle – szczegółowo opisuje kolejne etapy agresji Niemiec w latach 1940–1941, wskazując zmiany na mapie politycznej – opisuje przebieg bitwy o Anglię, uwzględniając uzbrojenie obu stron konfliktu oraz sytuację ludności cywilnej Wielkiej Brytanii – wyjaśnia znaczenie zawarcia zawieszenia broni w Compiègne w czerwcu 1940 r	– omawia sposób przejęcia kontroli nad republikami bałtyckimi przez ZSRS w 1940 r. – charakteryzuje sytuację na Bałkanach w 1941 r.

				1941 r., 10 kwietnia 1941 r.		
3. Wojna na froncie wschodnim	• Napaść Niemiec na ZSRS • Bitwa pod Moskwą • Niemcy i podbita ludność • Wspólnie przeciw Hitlerowi • Bitwa o Stalingrad	– stosuje pojęcia: plan „Barbarossa”, wielka wojna ojczyźniana, Lend-Lease Act, koalicja antyhitlerowska – omawia działalność postaci: Adolfa Hitlera, Józefa Stalina, Gieorgija Żukowa – charakteryzuje przyczyny nawiązania współpracy Wielkiej Brytanii i ZSRS oraz USA – omawia stosunek ludności do okupanta na zajmowanych terenach przez Niemców, – przedstawia politykę III Rzeszy wobec ludności cywilnej ZSRS i wobec jeńców	– stosuje pojęcia: Lend-Lease Act, wymienia wydarzenia związane z datami: marzec 1941 r., 22 czerwca 1941 r., 12 lipca 1941 r., luty 1943 r., lipiec 1943 r. – opisuje przebieg wojny i analizuje przyczyny klęski niemieckiego Blitzkriegu w ZSRS – wskazuje na mapie przełomowe bitwy wojny na froncie wschodnim: Leningrad, Moskwa, Stalingrad, – ocenia znaczenie pomocy w ramach Lend-Lease Act dla wyniku wojny na froncie wschodnim - podaje przykłady podjęcia współpracy z Niemcami i wyjaśnia ich przyczyny	– stosuje pojęcia: Lebensraum (‘przestrzeń życiowa’), blokada Leningradu, „droga życia”	– omawia działalność postaci: Friedricha von Paulusa, Stepana Bandery – wymienia wydarzenia związane z datami: 6 grudnia 1941 r., listopad 1942 r., wrzesień 1941 r. styczeń 1944 r. – omawia znaczenie klęski stalingradzkiej dla Niemiec	– opisuje potencjał wojenny stron konfliktu, ich taktykę oraz uzbrojenie
4. Polityka Niemiec w okupowane j Europie	• Sytuacja ludności okupowanych krajów • Postawy ludności i władz krajów okupowanych • Ruch oporu i partyzantka	– stosuje pojęcia: polityka rasowa, ruch oporu, podludzie, nadludzie, partyzantka – omawia działalność postaci: Adolfa Hitlera – wymienia kraje, w których powstały	– stosuje pojęcia: pakt trzech, polityka rasowa, przestrzeń życiowa, Generalny Plan Wschodni, ruch oporu, podludzie, nadludzie, partyzantka – omawia działalność postaci: Charles’a de Gaulle’a, Philippe’a Pétaina	– charakteryzuje zróżnicowanie polityki niemieckiej na terenach okupowanych – omawia postawy ludności	– stosuje pojęcia: Résistance, Rote Kapelle, polityka „piernika i pejczya”	– porównuje sytuację w okupowanych krajach zachodnich i w Polsce

	w krajach europejskich	rzędy kolaborujące z Niemcami, oraz kraje, gdzie rozwinął się ruch oporu		okupowanej Europy		
5. Holokaust	• Separacja ludności żydowskiej • W stronę zagłady • Zagłada Żydów • Powstanie w getcie • Postawy wobec Holokaustu	– stosuje pojęcia: gwiazda Dawida, getto – przedstawia założenia i metody polityki hitlerowskiej wobec Żydów oraz etapy i metody jej realizacji (od dyskryminacji do zagłady) – przedstawia sposób organizacji i cel działania sieci obozów koncentracyjnych oraz obozów zagłady, wyjaśnia różnice pomiędzy nimi, rozpoznaje główne miejsca eksterminacji (Auschwitz-Birkenau, Sobibór, Treblinka, Bełżec)	– stosuje pojęcia: Żydowska Organizacja Bojowa, medal „Sprawiedliwy wśród Narodów Świata” – omawia działalność postaci: Adolfa Eichmanna, Heinricha Himmlera, Reinharda Heydricha, Mordechaja Anielewicza, Marka Edelmana, Jana Karskiego, Witolda Pileckiego, Janusza Korczaka, rodziny Ulmów, Ireny Sendlerowej – wymienia wydarzenia związane z datami: 20 stycznia 1942 r., kwiecień 1943 r. – wymienia wydarzenia związane z datami: 20 stycznia 1942 r., kwiecień 1943 r. – omawia bilans Holokaustu – przedstawia formy pomocy Żydom niesione przez ludność krajów okupowanych	– stosuje pojęcia: Szoah, „Żegota”, Żydowski Związek Wojskowy, Endlösung (‘ostateczne rozwiązanie kwestii żydowskiej’) – omawia działalność postaci: Juliusza Grobelnego, Władysława Bartoszewskiego, – wymienia miejsca eksterminacji: Chełmno nad Nerem, Babi Jar, Jedwabne, Ponary	– omawia działalność postaci: Juliusza Grobelnego, Władysława Bartoszewskiego, Zofii Kossak-Szczuckiej, Wandy Krahelskiej, Matyldy Getter, Adama Sapiehy, Jana i Antoniny Żabińskich, Jurgena Stroppa – wymienia miejsca eksterminacji: Chełmno nad Nerem, Babi Jar, Jedwabne, Ponary	– omawia działalność postaci: Wandy Krahelskiej, Matyldy Getter, Adama Sapiehy
6. Wojna poza Europą	• Początek walk w Afryce • Zakończenie walk w Afryce • Wojna na morzach i oceanach • Atak na Pearl	– stosuje pojęcia: wojna na Pacyfiku, U-Boot, Pearl Harbor, lotniskowiec – omawia działalność postaci: Benita Mussoliniego, Adolfa Hitlera	– stosuje pojęcia: wilcze stada, U-Boot, Pearl Harbor – omawia działalność postaci: Franklina Delano Roosevelta – wymienia wydarzenia związane z datami: 7 grudnia 1941 r., 4–7 czerwca 1942 r., październik–listopad 1942 r.	– stosuje pojęcia: operacja „Torch”, Kriegsmarine, U-Boot, Royal Navy – wymienia wydarzenia związane z datami: – szczegółowo	– stosuje pojęcia: operacja „Torch”, operacja, Kriegsmarine, U-Boot, Royal Navy – omawia działalność postaci: Bernarda Montgomery’ego, Erwina Rommla, Karla Dönitza,	– opisuje uzbrojenie stron konfliktu i ocenia ich potencjał militarny

	Harbor • Ofensywa japońska w Azji • Wojna na Pacyfiku	- wskazuje na przyczyny zwycięstwa aliantów	- wymienia cele strategiczne państw Osi w walkach poza Europą - omawia przebieg wojny w Afryce w latach 1941-43, wskazuje na przyczyny zwycięstwa aliantów	omawia przebieg walk w Afryce i Azji - przedstawia specyfikę wojny na Pacyfiku i wymienia przełomowe starcia zbrojne na tym obszarze podczas II wojny światowej	Isoroku Yamamoto - wymienia wydarzenia związane z datami: 13 września 1940 r., grudzień 1940 r., listopad 1941 r., sierpień 1942 r., luty 1943 r., październik-listopad 1942 r., 13 maja 1943 r.	
7. Droga do zwycięstwa	• Początki Wielkiej Koalicji • Bitwa na Łuku Kurskim • Desant na Sycylię i Włochy • Konferencje Wielkiej Trójki • Lądowanie w Normandii i otwarcie drugiego frontu	- stosuje pojęcia: Karta atlantycka, Wielka Trójka, Wielka Koalicja - omawia działalność postaci: Józefa Stalina, Franklina Delano Roosevelta, Winstona Churchilla - przedstawia znaczenie wydarzeń: bitwy na Łuku Kurskim oraz powstania drugiego frontu w Normandii	- stosuje pojęcia: Karta atlantycka, Wielka Trójka, D-Day, Wielka Koalicja - omawia działalność postaci: Dwighta Eisenhowera - wymienia wydarzenia związane z datami: 14 sierpnia 1941 r., 28 listopada-1 grudnia 1943 r., 4-11 lutego 1945 r., 6 czerwca 1944 r. - wyjaśnia genezę powstania Wielkiej Koalicji oraz omawia znaczenie zasad sformułowanych w Karcie atlantyckiej - przedstawia znaczenie wydarzeń: kapitulacji Włoch, bitwy o Monte Cassino - omawia znaczenie konferencji w Teheranie	- stosuje pojęcia: operacja „Overlord”, operacja „Market Garden”, - podaje główne założenia polityki zagranicznej wielkich mocarstw w czasie II wojny światowej	- stosuje pojęcia: operacja „Cytadela”, Włoska Republika Socjalna - omawia działalność postaci: George’a Pattona, Douglasa MacArthura, Pietra Badoglio - wymienia wydarzenia związane z datami: 14 stycznia 1943 r., 10 lipca 1943 r., 19 sierpnia 1943 r., 8 września 1943 r., 23/24 czerwca 1944 r., październik 1944 r.	- opisuje strategię oraz uzbrojenie stron konfliktu
8. Koniec II wojny światowej	• Wyzwolenie Europy Środkowo-Wschodniej	- stosuje pojęcia: porządek jałtański, atak atomowy - omawia działalność postaci: Józefa Stalina,	- stosuje pojęcia: porządek jałtański, naloty dywanowe, taktyka „żabich skoków”, atak atomowy - omawia działalność postaci:	- stosuje pojęcia: projekt „Manhattan”, kamikadze - omawia	- stosuje pojęcia: projekt „Manhattan”, kamikadze - omawia działalność postaci: George’a Pattona, Douglasa MacArthura	- przedstawia okoliczności zamachu na Hitlera

	• Konferencja w Jałcie • Zajęcie Niemiec i Austrii • Konferencja w Poczdamie • Zakończenie walk na Pacyfiku	Franklina Delano Roosevelta, Winstona Churchilla, – wymienia wydarzenia związane z datami: 8 maja 1945 r. 6 i 9 sierpnia 1945 r. – opisuje okoliczności i skutki wynalezienia oraz pierwszego użycia broni atomowej	Harry’ego Trumana, Clementa Attlee – wymienia wydarzenia związane z datami: 22 czerwca 1944 r., 24 kwietnia 1945 r., – omawia znaczenie operacji „Bagration – przedstawia ustalenia oraz znaczenie konferencji Wielkiej Trójki w Jałcie oraz Poczdamie	działalność postaci: Dwighta Eisenhowera, Alfreda Jodla, Wilhelma Keitla, Hirohito – omawia przebieg działań wojennych w Europie i na Dalekim Wschodzie w 1945 r.	– wymienia wydarzenia związane z datami: 14 stycznia 1943 r., 10 lipca 1943 r., 19 sierpnia 1943 r., 8 września 1943 r., 23/24 czerwca 1944 r., październik 1944 r., 12 stycznia 1945 r., 16 kwietnia 1945 r. – wyjaśnia znaczenie udziału Wojska Polskiego w operacji berlińskiej 1945	

Rozdział II
Polacy podczas II wojny światowej

1. Polska pod okupacją	• Podział ziem polskich w 1939 r. • Wyniszczenie polskich elit • Polityka III Rzeszy wobec Polaków • Niemieckie zbrodnie w Polsce • Polityka ZSRS wobec Polaków • Deportacje w głąb ZSRS • Zbrodnia katyńska • Wobec sowieckiej okupacji	– stosuje pojęcia: Generalne Gubernatorstwo, łapanka, deportacja, – omawia działalność postaci: Maksymiliana Marii Kolbego, Hansa Franka – omawia i wskazuje na mapie podział ziem polskich okupowanych przez ZSRS i III Rzeszę oraz zmiany wprowadzone po 1941 r. – podaje przykłady zbrodni niemieckich dokonanych na ludności polskiej – wskazuje grupy społeczne najbardziej narażone na	– stosuje pojęcia: Generalne Gubernatorstwo, łapanka, Volkslista, kontyngent, „gadinówka”, deportacja, – omawia działalność postaci: Wandy Wasilewskiej – wymienia wydarzenia związane z datami: kwiecień–maj 1940 r., maj–czerwiec 1940 r. – omawia przebieg deportacji Polaków z Kresów Wschodnich w głąb ZSRS – charakteryzuje przebieg oraz znaczenie zbrodni	– stosuje pojęcia: Sonderaktion „Krakau”, akcja AB, sowietyzacja „granatowa policja”, paszportyzacja	– wymienia wydarzenia związane z datami: październik 1939 r., 1–2 listopada 1939 r., 5 marca 1940 r., marzec 1941 r.	– wyjaśnia rolę okupantów w zaognianiu trudnych relacji polsko-litewskich i polsko-ukraińskich

		prześladowania niemieckie i sowieckie	katyńskiej			
2. Polskie władze na uchodźstwie	• Polski rząd na uchodźstwie • Polskie siły zbrojne na Zachodzie • Układ Sikorski-Majski • Zerwanie stosunków polsko-sowieckich • Katastrofa gibraltarska • Polskie władze w ZSRS	– stosuje pojęcia: rząd emigracyjny, armia Andersa, katastrofa gibraltarska – omawia działalność postaci: Władysława Sikorskiego, Władysława Andersa – wyjaśnia okoliczności zerwania przez ZSRS stosunków dyplomatycznych z polskim rządem	– stosuje pojęcia: układ Sikorski-Majski, katastrofa gibraltarska – wymienia wydarzenia związane z datami: 30 września 1939 r., 30 lipca 1941 r., 14 lutego 1942 r., 25 kwietnia 1943 r., 4 lipca 1943 r. – omawia założenia układu Sikorski-Majski – opisuje okoliczności wyjścia z ZSRS armii gen. Władysława Andersa	– omawia działalność postaci: Stanisława Mikołajczyka, – wymienia wydarzenia związane z datami: 13 listopada 1939 r., 13 kwietnia 1943 r., 30 czerwca 1943 r., – charakteryzuje postawę Wielkiej Trójki wobec ZSRS	– stosuje pojęcie: Rada Narodowa RP – omawia działalność postaci: Bolesława Bieruta i Władysława Gomułki, Kazimierza Sosnkowskiego, Cyryla Ratajskiego, Pawła Findera, Marcelego Nowotki – wymienia wydarzenia związane z datami: 31 grudnia 1943 r./ 1 stycznia 1944 r., styczeń 1944 r. – wymienia tworzące się w ZSRS i w kraju ośrodki przyszłych polskich władz komunistycznych (od powstania PPR do utworzenia KRN)	– przedstawia okoliczności utworzenia polskiego rządu emigracyjnego (w tym umowę paryską oraz antysanacyjny charakter rządu) – ocenia znaczenie śmierci gen. Władysława Sikorskiego
3. Polskie Państwo Podziemne	• Struktury Polskiego Państwa Podziemnego • Konspiracja	– stosuje pojęcia: Polskie Państwo Podziemne, Związek Walki Zbrojnej, Armia Krajowa, partyzantka, rzeź wołyńska, tajne	– stosuje pojęcia: cichociemni, Delegat Rządu RP na Kraj, sabotaż, dywersja, „krwawa niedziela”,	– stosuje pojęcia: BIP, Związek Odwetu, organizacja „Wachlarz”, Kedyw, Gwardia Ludowa,	– stosuje pojęcia: Rada Jedności Narodowej, Narodowa Organizacja	– omawia działalność postaci: Zygmunta Berlinga, Bolesława Bieruta,

	wojskowa • Działalność Polskiego Podziemia • Konspiracja cywilna • Pozostałe podziemne organizacje zbrojne • Rzeź wołyńska • Akcja „Burza”	komplety – wymienia wydarzenia związane z datami: 27 września 1939 r., 14 lutego 1942 r. – omawia cele i przebieg akcji „Burza”	– omawia działalność postaci: Stefana Roweckiego ps. Grot, Augusta Emila Fieldorfa – wymienia konspiracyjne struktury wojskowe (SZP, ZWZ, AK, Bataliony Chłopskie) – opisuje najważniejsze akcje ZWZ-AK – przedstawia genezę i przebieg rzezi wołyńskiej	– omawia działalność postaci: Franza Kutschery, Tadeusza Komorowskiego ps. Bór, Jana Karskiego, Michała Karaszewicza-Tokarzewskiego, – wymienia wydarzenia związane z datami: 11 lipca 1943 r., 1 lutego 1944 r.	Wojskowa, WRN – omawia działalność postaci: Cyryla Ratajskiego, – wymienia wydarzenia związane z datami: 9 stycznia 1944 r., 26 marca 1943 r., 30 czerwca 1943 r.,	
4. Powstanie warszawskie i rok 1945	• Przyczyny wybuchu powstania • Przebieg walk powstańczych • Zachodni alianci wobec powstania • Upadek powstania • Znaczenie powstania warszawskiego • Nowe rządy w Polsce • Walki na ziemiach polskich	– stosuje pojęcia: akcja „Burza”, godzina „W”, Rząd Tymczasowy – omawia działalność postaci: Tadeusza Komorowskiego ps. Bór, – wymienia wydarzenia związane z datami: 1 sierpnia 1944 r., 2 października 1944 r. – prezentuje postawę wielkich mocarstw wobec powstania warszawskiego	– stosuje pojęcia: Manifest PKWN, – omawia działalność postaci: Antoniego Chruściela – omawia przyczyny decyzji o wybuchu powstania w Warszawie, uwzględniając sytuację na froncie i w okupowanej Polsce – wymienia wydarzenia związane z datami: 22 lipca – prezentuje postawę wielkich mocarstw wobec powstania warszawskiego	– stosuje pojęcia: RONA – prezentuje polskie organizacje partyzanckie, uwzględniając ich stosunek do rządu na uchodźstwie – opisuje przebieg walk oraz bilans powstania warszawskiego	– omawia działalność postaci: Ericha von dem Bacha-Zelewskiego, Ludwiga Fischera, Oskara Dirlewangera, Mieczysława Kamińskiego, – charakteryzuje przebieg walk na ziemiach polskich w 1945 r. – omawia sposób funkcjonowania Polskiego Państwa Podziemnego – wymienia najważniejsze	– omawia działalność postaci: Oskara Dirlewangera, Mieczysława Kamińskiego, – ocenia decyzję władz polskiego podziemia dotyczącą wybuchu powstania, uwzględniając sytuację międzynarodową i wewnętrzną

					akcje oddziałów polskiego podziemia	
5. Polacy na frontach II wojny światowej	• Początki Polskich Sił Zbrojnych • Polskie lotnictwo w Anglii • Walki w Afryce • Udział w wyzwoleniu Włoch i krajów Europy zachodniej • Formacje zbrojne u boku ZSRS	– stosuje pojęcia: Polskie Siły Zbrojne na Zachodzie, Enigma, – omawia działalność postaci: Władysława Sikorskiego, Władysława Andersa, – omawia wydarzenia związane z datami: 18 maja 1944 r.	– stosuje pojęcia: Armia Polska w ZSRS, Wojsko Polskie w ZSRS, „szczyry Tobruku” – omawia działalność postaci: Mariana Rejewskiego, Henryka Żygalskiego oraz Jerzego Różyckiego, Stanisława Maczka – podaje miejsca oraz formacje biorące udział w najważniejszych bitwach II wojny światowej z udziałem Polaków (walki o Narwik, bitwa o Anglię, oblężenie Tobruku, Monte Cassino, Arnhem) oraz wskazuje miejsca na mapie	– wymienia wydarzenia związane z datami: sierpień–wrzesień 1940 r., 5 maja 1945 r. – omawia działalność postaci: Władysława Kopańskiego, Stanisława Sosabowskiego, – opisuje dokonania polskich pilotów podczas II wojny światowej oraz losy polskiej floty wojennej	wymienia wydarzenia związane z datami: styczeń 1940 r., maj 1940 r., sierpień 1940 r., 1942 r., październik 1943 r., wrzesień 1944 r., 21 kwietnia 1945 r., – omawia działalność postaci; Zygmunta Berlinga,	– omawia działalność postaci; Michała Żymierskiego ps. Rola, Karola Świerczewskiego
Rozdział III Świat po II wojnie światowej						
1. Odbudowa powojenne go świata	• Bilans strat wojennych • Budowa nowego porządku światowego • Powstanie ONZ • Okupacja Niemiec	– stosuje pojęcia: układ dwubiegunowy, supermocarstwo, – przedstawia bilans II wojny światowej dotyczący strat ludności i zniszczeń materialnych – omawia politykę mocarstw	– stosuje pojęcia: zasada 4D, proces norymberski, doktryna Trumana, plan Marshalla – omawia działalność postaci: Harry’ego Trumana, George’a Marshalla – wymienia wydarzenia	– opisuje genezę oraz cele ONZ – stosuje pojęcia: taktyka salami, Kominform – wyjaśnia przyczyny spadku wpływów Wielkiej Brytanii i	– wymienia wydarzenia związane z datami: 25 kwietnia 1945 r., 20 listopada 1945 r., 1 października 1946 r., czerwiec 1947 r.,	– przedstawia przebieg i wynik wojny domowej w Grecji

	i Austrii • Doktryna Trumana i planu Marshalla • Komunizm w Europie	wobec okupowanych Niemiec i Austrii	związane z datami: 1944–1948, 26 czerwca 1945 r., 17 lipca–2 sierpnia 1945 r., marzec 1947 r. – wymienia najważniejsze postanowienia konferencji w Poczdamie – charakteryzuje przyczyny wzrostu znaczenia ZSRS oraz USA	Francji – przedstawia przejawy wzrostu znaczenia komunizmu w Europie	27 września 1947 r. – opisuje znaczenie doktryny Trumana oraz planu Marshalla dla procesu integracji europejskiej	
2. Żelazna kurtyna	• Podzielona Europa • Ku zjednoczonej Europie • Stalinizm w państwach bloku wschodniego • Powojenne Niemcy i Austria • Powstanie RFN i NRD • Śmierć Stalina i destalinizacja • Powstanie węgierskie	– stosuje pojęcia: żelazna kurtyna, zimna wojna, NRD, RFN, NATO, Układ Warszawski, – omawia działalność postaci: Nikity Chruszczowa, – wymienia wydarzenia związane z datami: 5 marca 1946 r., 5 marca 1953 r., – omawia znaczenie tajnego referatu Chruszczowa – charakteryzuje cechy stalinizmu w państwach Europy Środkowo-Wschodniej – omawia formy kultu jednostki w krajach komunistycznych	– stosuje pojęcia: strefy okupacyjne, Bizonia, Trizonia, blokada Berlina Zachodniego, most powietrzny, EWWiS, Benelux – omawia działalność postaci: Konrada Adenauera, Roberta Schumana – wymienia wydarzenia związane z datami: czerwiec 1948 r.–maj 1949 r., 4 kwietnia 1949 r., 14 maja 1955 r., luty 1956 r. – charakteryzuje różnice w podejściu mocarstw do kwestii niemieckiej – przedstawia przebieg i rezultat sowieckiej blokady Berlina – omawia genezę powstania NATO oraz podaje nazwy najważniejszych państw, które przystąpiły do NATO oraz Układu Warszawskiego	– stosuje pojęcia: powstanie berlińskie, Rada Europy – omawia działalność postaci: Imre Nagya, Ławrientija Berii, – wymienia wydarzenia związane z datami: 20 września 1949 r., 7 października 1949 r., 23 lipca 1952 r., 16 czerwca 1953 r., 23 października–4 listopada 1956 r. – charakteryzuje przebieg integracji europejskiej w latach 50. XX w. – wyjaśnia genezę powstania dwóch państw niemieckich – podaje przyczyny wystąpień na Węgrzech w 1956 r.	– stosuje pojęcia: powstanie berlińskie, tajny referat, Rada Europy – omawia działalność postaci: Wilhelma Piecka, Waltera Ulbrichta, Janosa Kadara, Alcide de Gasperiego, – podaje przyczyny powstania berlińskiego z 1953 r. – opisuje przebieg i skutki wydarzeń na Węgrzech w 1956 r.	– omawia działalność postaci: Józsefa Mindszentyego, Pála Malétera

			– omawia znaczenie tajnego referatu Chruszczowa			
3. Azja w czasach dekolonizacji	• Walka o niepodległość Indii • Chińska Republika Ludowa • Chiny w czasach Mao Zedonga • Wojna w Korei • Wyzwolenie Indochin i Indonezji	– stosuje pojęcia: taktyka biernego oporu, Wielki Skok, rewolucja kulturalna, – omawia działalność postaci: Mahatmy Gandhiego, Mao Zedonga, – wskazuje na mapie: Indie, Pakistan, Chiny, – przedstawia postulaty, przebieg i skutek Wielkiego Skoku i rewolucji kulturalnej w Chinach	– stosuje pojęcia: czerwona książeczka – omawia działalność postaci: Ho Chi Minha, Czang Kaj-szeka – wymienia wydarzenia związane z latami: 1947 r., 1949 r., 1950–1953 – wskazuje na mapie: Tajwan, Japonię, Koreę Północną i Południową, Wietnam – opisuje przemiany w Chinach w latach 40. XX w. – przedstawia postulaty, przebieg i skutek Wielkiego Skoku i rewolucji kulturalnej w Chinach – wymienia komunistyczne kraje Dalekiego Wschodu	– stosuje pojęcia: Kuomintang, Czerwona Gwardia, hunwejbini, – omawia działalność postaci: Douglasa MacArthura, Kim Ir Sena, – wymienia wydarzenia związane z latami: 1954 r., 1955–1975, 1971 – opisuje proces dekolonizacji Azji oraz ocenia jego następstwa – opisuje przebieg walki o niepodległość Indii – charakteryzuje komunistyczne reżimy w Chinach, Korei Północnej, Wietnamie i Kambodży, uwzględniając szczególnie stosunek władzy do jednostki	– stosuje pojęcia: Kuomintang, Czerwona Gwardia, hunwejbini, Czerwoni Khmerzy – omawia działalność postaci: Denga Xiaopinga – wskazuje na mapie: Laos, Kambodżę, Kaszmir – opisuje proces dekolonizacji Azji oraz ocenia jego następstwa – podaje przykłady państw Dalekiego Wschodu współpracujących z USA	– przedstawia przykłady konfliktów postkolonialnych w Azji
4. Bliski Wschód i Afryka po II wojnie	• Powstanie Izraela • Kryzys sueski • Od wojny	– stosuje pojęcia: Bliski Wschód, apartheid, państwa Trzeciego Świata – wskazuje na mapie: Izrael,	– stosuje pojęcia: syjonizm, kryzys sueski, Rok Afryki, – omawia działalność postaci: Dawida Ben Guriona,	– stosuje pojęcia: wojna sześciodniowa, wojna Jom Kippur, bantustan, kibuc,	– stosuje pojęcia: wojna sześciodniowa, wojna Jom Kippur, ,	– stosuje pojęcia: harkisi, OJA, Ruch Państw Niezaangażowanych

światowej	sześciodniowej do kryzysu paliwowego • Rewolucja islamska w Iranie • Dekolonizacja w Afryce • Konflikty okresu dekolonizacji • Państwa Trzeciego Świata	Egipt, Iran, Irak, Kanał Sueski, Jerozolimę – charakteryzuje konflikt izraelsko-palestyński, dostrzegając rolę światowych mocarstw w konflikcie na Bliskim Wschodzie	Jasera Arafata, Saddama Husajna, Nelsona Mandeli – wymienia wydarzenia związane z latami: 1948 r., 1956 r., 1967 r., 1973 r. – wskazuje na mapie: Izrael, Egipt, Iran, Irak, Kanał Sueski, Jerozolimę – omawia przyczyny i skutki dekolonizacji Afryki	ajatollah – omawia działalność postaci: Gamala Abdela Nasera, – wskazuje na mapie: półwysep Synaj, Jerozolimę, Tel Awiw, – wymienia wydarzenia związane z datami: 14 maja 1948 r., – opisuje znaczenie rewolucji islamskiej w Iranie	kibuc, – omawia działalność postaci: ajatollaha Ruhollaha Chomejniego – wskazuje na mapie: Zachodni Brzeg Jordanu, wzgórze Golan, Kuwejt, Biafrę, Katangę – wymienia wydarzenia związane z datami: 1954 r., 1979 r., 1980–1988, 1990–1991	– omawia działalność postaci: Frederika de Klerka, Patrice’a Lumumby
5. Konflikty okresu zimnej wojny	• Rewolucja kubańska • Kryzys kubański • Konflikty w Ameryce Południowej i Środkowej • Wojna w Wietnamie • Praska Wiosna	– stosuje pojęcia: kryzys kubański, Praska Wiosna, mur berliński – omawia działalność postaci: Fidela Castro, Leonida Breżniewa, – podaje przykłady dziedzin i miejsc rywalizacji pomiędzy ZSRS a USA	– stosuje pojęcia: doktryna Breżniewa, gorąca linia, – omawia działalność postaci: Johna F. Kennedy’ego, – opisuje przyczyny i przebieg kryzysu kubańskiego, – przedstawia przyczyny i przebieg Praskiej Wiosny, – podaje przykłady dziedzin i miejsc rywalizacji pomiędzy ZSRS a USA, – opisuje przyczyny, przebieg i skutki Praskiej Wiosny, – omawia przebieg rywalizacji amerykańsko-	stosuje pojęcia: „socjalizm z ludzką twarzą”, – omawia wydarzenia związane z datami: 1959 r., 1961 r., 1968 r. – omawia działalność postaci: Alexandra Dubčeka, Ryszarda Siwca, – charakteryzuje przyczyny i przebieg wojny w Wietnamie	– stosuje pojęcia: „socjalizm z ludzką twarzą”, operacja „Dunaj”, Vietcong – omawia działalność postaci: Augusto Pinocheta, Gustáva Husáka, Ernesto Che Guevary – charakteryzuje przyczyny i przebieg wojny w Wietnamie – omawia wydarzenia związane z datami:	– omawia działalność postaci: Daniela Ortegi, Salvadora Allende, – omawia okoliczności przejścia władzy przez Pinocheta

			sowieckiej w dziedzinie podboju kosmosu		12 kwietnia 1961 r., 17 kwietnia 1961 r., 1975 r.	
6. Przemiany w powojennym świecie	• Początki integracji europejskiej • Walka z rasizmem w USA • Kultura w latach 1945–1968 • Rewolucja obyczajowa lat 60. • Subkultury i ruchy kontestatorskie • Sobór watykański II	– stosuje pojęcia: traktaty rzymskie, rewolucja seksualna, feminizm, segregacja rasowa, – omawia działalność postaci: Martina Luthera Kinga, – omawia przyczyny i początki procesu integracji europejskiej, – prezentuje poglądy ruchu feministycznego w drugiej połowie XX wieku	– stosuje pojęcia: EWG, Euratom, feminizm, dzieci kwiaty, ruch hipisowski, pacyfizm, – omawia działalność postaci: Johna F. Kennedy’ego, – wymienia wydarzenia związane z latami: 1962–1965, 1964 r., maj 1968 r., – omawia przyczyny i początki procesu integracji europejskiej, – przedstawia główne przyczyny pojawienia się nowych tendencji w kulturze w latach 60. XX w., – opisuje walkę o równouprawnienie ludności czarnoskórej w USA	– stosuje pojęcia: Euratom, EFTA, festiwal Woodstock, – omawia działalność postaci: Jana XXIII, Pawła VI Betty Friedan, – wymienia wydarzenia związane z datami: grudzień 1965 r., 15–18 sierpnia 1969 r., – podaje przykłady dotyczące kultury lat 60.: Elvise Presleya, Marilyn Monroe, Brigitte Bardot, Jamesa Deana, Marlon Brando – podaje główne założenia przyjęte na soborze watykańskim II	– stosuje pojęcia: Euratom, EFTA, egzystencjalizm, teatr absurdu, festiwal Woodstock, Czarne Pantery – omawia działalność postaci: Malcolma X, Rosy Parks, – wymienia wydarzenia związane z datami: grudzień 1965 r., 15–18 sierpnia 1969 r., – wyjaśnia genezę terroru środowisk skrajnie lewicowych	– ocenia znaczenie reform soboru watykańskiego II – ocenia znaczenie zamachu na prezydenta USA J. F. Kennedy’ego – określa znaczenie festiwalu w Woodstock

Rozdział IV
Polska i Polacy po II wojnie światowej

1. Początki władzy komunistów w Polsce	• Manifest PKWN i Polska lubelska • Walka z Podziemiem	– stosuje pojęcia: Manifest PKWN, żołnierze niezłomni, PSL, – wymienia wydarzenia	– stosuje pojęcia: TRJN, proces szesnastu, kwatera na Łączce, PSL, referendum ludowe	– stosuje pojęcia: WiN, Testament Polski Walczącej, odchylenie prawicowo-	– stosuje pojęcia: obława augustowska, WiN, Blok	– omawia działalność postaci: Edwarda Osóbki-Morawskiego,

	• Nowy rząd i referendum • Wybory do sejmu • Likwidacja partii opozycyjnych i powstanie PZPR	związane z datami: 22 lipca 1944 r., 4–11 lutego 1945 r., – omawia działalność postaci: Stanisława Mikołajczyka, Danuty Siedzikówny ps. Inka, Witolda Pileckiego – omawia działalność żołnierzy niezłomnych, podaje przykłady postaci	– wymienia wydarzenia związane z datami: czerwiec 1945 r., 30 czerwca 1946 r., 19 stycznia 1947 r. – omawia działalność postaci: Stanisława Mikołajczyka, Leopolda Okulickiego, Bolesława Bieruta, – charakteryzuje znaczenie referendum ludowego podaje przykłady postaci – opisuje metody walki komunistów z opozycją – przedstawia wybrane miejsca pamięci ofiar reżimu komunistycznego (Łączka). – wymienia przykłady wyborów sfałszowanych przez komunistów (referendum ludowe, wybory 1947 r.)	nacjonalistyczne – omawia działalność postaci: Władysława Gomułki, – wymienia wydarzenia związane z datami: 27 lipca 1944 r., 16 sierpnia 1944 r., 1 grudnia 1944 r., 31 grudnia 1944 r., 19 stycznia 1945 r.,	Demokratyczny, odchylenie prawicowo-nacjonalistyczne, omawia działalność postaci: Jana Stanisława Jankowskiego, Kazimierza Pużaka, – wymienia wydarzenia związane z datami: 27 marca 1945 r., 1 lipca 1945 r., 1946 r., 28 kwietnia 1947 r., 1958 r.	Antoniego Hedy, Stefana Bembińskiego – przedstawia przebieg i złożone okoliczności pogromu kieleckiego
2. Powojenna odbudowa	• Straty wojenne i bilans ofiar • Nowe granice Polski • Przesiedlenia ludności • Reforma rolna • Nacjonalizacja i kolektywizacja • Odbudowa przemysłu	– stosuje pojęcia: Ziemie Odzyskane, gospodarka planowa, PGR, – omawia działalność postaci: Bolesława Bieruta – przedstawia bilans polskich strat wojennych – wskazuje na mapie: granice Polski po II wojnie światowej, linię Curzona, Ziemie Odzyskane, Kresy Wschodnie	– stosuje pojęcia: linia Curzona, nacjonalizacja przemysłu, gospodarka planowa, „wyścig pracy”, akcja „Wisła”, – omawia działalność postaci: Hilarego Minca, – omawia powojenne przesiedlenia ludności na ziemiach polskich – omawia znaczenie dekretów o reformie rolnej	– stosuje pojęcia: bitwa o handel, CUP, repatriacja dóbr kultury – omawia działalność postaci: Wincentego Pstrowskiego, – określa społeczne i polityczne konsekwencje wprowadzenia dekretów o reformie	– omawia działalność postaci: Karola Świerczewskiego, Eugeniusza Kwiatkowskiego i Piotra Zaremby – wymienia wydarzenia związane z datami: listopad 1945 r., 1949 r., 28	– ocenia okres odbudowy oraz charakteryzuje projekty reformy rolnej oraz nacjonalizacji przemysłu i handlu

	i infrastruktury w Polsce	– charakteryzuje założenia planu trzyletniego i sześcioletniego – opisuje przyczyny i przebieg kolektywizacji rolnictwa w Polsce – wymienia przykłady gospodarczej zależności Polski od ZSRS	oraz nacjonalizacji przemysłu	rolnej oraz nacjonalizacji przemysłu – podaje konsekwencje wymiany pieniędzy w 1950 r.	października 1950 r.	
3. Polska w czasach stalinizmu	• Sowietyzacja Polski • Represje polityczne • Prześladowania Kościoła w stalinowskiej Polsce • Sowietyzacja młodego pokolenia • Stalinizm w kulturze i nauce	– wyjaśnia znaczenie terminów: PZPR, PRL, – omawia działalność postaci: Bolesława Bieruta, kard. Stefana Wyszyńskiego, Augusta Emila Fieldorfa ps. Nil – omawia zmiany ustrojowe wprowadzane na mocy Konstytucji PRL z 1952 r. – podaje przykłady socrealizmu w Polsce – przedstawia przypadki mordów sądowych w okresie stalinizmu na przykładzie sprawy gen. Fieldorfa	– wyjaśnia znaczenie terminów: PZPR, PRL, stalinizm, socrealizm, Pałac Kultury i Nauki, demokracja ludowa, – omawia działalność postaci: Józefa Cyrankiewicza, Jakuba Bermana, Hilarego Minca, Władysława Gomułki, – wymienia wydarzenia związane z datami: 1948–1956, 15 grudnia 1948 r., 1952 r. – opisuje formy i skutki prześladowania Kościoła katolickiego w okresie stalinizmu, – opisuje metody sowietyzacji młodego pokolenia Polaków przedsiębrane przez władze komunistyczne	– stosuje pojęcia: ZMP, Służba Polsce, ZWM, ZSL, SD, ruch księży patriotów, Stowarzyszenie PAX – omawia działalność postaci: Witolda Pileckiego, – wymienia wydarzenia związane z datami: wrzesień 1947 r., czerwiec 1948 r., 22 lipca 1952 r. – przedstawia proces sowietyzacji kraju na płaszczyźnie ustrojowej, gospodarczo-społecznej i kulturowej	– stosuje pojęcia: nomenklatura, ruch księży patriotów, Stowarzyszenie PAX – omawia działalność postaci: Czesława Kaczmarka, Zenona Kliszki, Michała Żymierskiego ps. Rola – wymienia wydarzenia związane z datami: wrzesień 1947 r., czerwiec 1948 r., 22 lipca 1952 r.	– omawia działalność postaci: Jana Padewskiego, Bolesława Piaseckiego – przedstawia nurt współpracy z komunistami części przedwojennych środowisk politycznych
4. Odwilż polityczna	• Początek odwilży	– stosuje pojęcia: odwilż, poznański Czerwiec, polski	stosuje pojęcia: aparat bezpieczeństwa,	– stosuje pojęcia: Klub Krzywego Koła, „Po	– stosuje pojęcia: puławianie,	– opisuje znaczenie wydarzeń

1956 roku	politycznej • Rywalizacja frakcji w PZPR • Poznański Czerwiec 1956 r. • Październik 1956 roku • Odwilż i jej zakończenie	Październik, – omawia działalność postaci: Władysława Gomułki, kard. Stefana Wyszyńskiego, – wymienia wydarzenia związane z datami: 1953 r., czerwiec 1956 r., październik 1956 r. – podaje przykłady odwilży w Polsce po r. 1956	destalinizacja, ZOMO – omawia działalność postaci: Konstantego Rokossowskiego – wyjaśnia przyczyny, przebieg i następstwa poznańskiego Czerwca – wymienia wydarzenia związane z datami: 1953 r., czerwiec 1956 r., październik 1956 r. – prezentuje okoliczności powrotu Władysława Gomułki do władzy po śmierci Stalina – charakteryzuje zakończenie procesu odwilży w Polsce	Prostu”, Kluby Młodej Inteligencji – omawia działalność postaci: Józefa Światły, Józefa Cyrankiewicza, Romana Strzałkowskiego – wymienia wydarzenia związane z datami: 28–30 czerwca 1956 r., 19–20 października 1956 r., 1957 r. – wyjaśnia, jakie było znaczenie VIII Plenum KC PZPR	natolińczycy, Klub Krzywego Koła, „Po Prostu”, Kluby Młodej Inteligencji, – prezentuje poglądy natolińczyków oraz puławian, – ocenia postawy Józefa Cyrankiewicza i Władysława Gomułki wobec wydarzeń poznańskich na podstawie tekstów źródłowych – porównuje przebieg i skutki polskiego Czerwca i Października 1956 z powstaniem węgierskim z 1956 r.	październikowych 1956 r. z uwzględnieniem złożonej sytuacji międzynarodowej;
5. Mała stabilizacja za Gomułki	• Rządy Gomułki • Polityka zagraniczna PRL • Konflikt władz z Kościołem • Kształtowanie się opozycji • Marzec '68 • Wydarzenia na Wybrzeżu –	– stosuje pojęcia: mała stabilizacja, , obchody Millennium Chrztu Polski, Grudzień '70, – omawia działalność postaci: Władysława Gomułki, Edwarda Gierka – wymienia wydarzenia związane z datami: marzec 1968 r., 17 grudnia 1970 r., – przedstawia okoliczności	– stosuje pojęcia: opozycja wewnątrzpartyjna, paryska „Kultura”, antysemityzm, „czarny czwartek” – omawia działalność postaci: Willy’ego Brandta, Antoniego Słonimskiego, Jacka Kuronia, Adama Michnika, – wymienia wydarzenia związane z datami: 15–17	– stosuje pojęcia: plan Rapackiego, polska szkoła filmowa, dogmatycy, rewizjoniści, „Znak”, „komandosi”, list biskupów polskich do niemieckich, Marzec '68, „bananowa młodzież” – omawia działalność	– opisuje pierwsze reakcje i działania tworzącej się opozycji – charakteryzuje przyczyny i narastanie konfliktu władz z Kościołem katolickim po umocnieniu się	– stosuje pojęcia: List 34, – omawia działalność postaci: Jana Józefa Lipskiego, Karola Modzelewskiego, Adama Rapackiego, Piotra Jaroszewicza

	Grudzień '70	i bezpośrednie przyczyny wydarzeń Marca '68 – przedstawia, jak przebiegały obchody Tysiąclecia Państwa Polskiego i tysięcznej rocznicy chrztu Polski	grudnia 1970 r. – omawia sytuację gospodarczą z lat 1956–1970 – określa stosunek władz PRL do inteligencji i młodzieży studenckiej – ocenia rolę Kościoła katolickiego w kształtowaniu oporu wobec władz PRL – wyjaśnia genezę Grudnia '70 oraz opisuje przebieg wydarzeń	postaci: Jerzego Giedroycia, Zbigniewa Cybulskiego, Andrzeja Wajdy, Kazimierza Dejmka, kard. Stefana Wyszyńskiego, – wymienia wydarzenia związane z datami: listopad 1965 r., 1966 r., styczeń 1968 r., 7 grudnia 1970 r. – ocenia zachowanie władz PRL i ZSRS w obliczu wydarzeń na Wybrzeżu w 1970 r.	władzy Władysława Gomułki – opisuje najważniejsze wydarzenia procesu normalizacji relacji Polska–RFN – ocenia rolę Kościoła katolickiego w kształtowaniu oporu wobec władz PRL	
6. Polska czasów Gierka	• Zmiana na szczycie władzy • Rozwój gospodarczy pod rządami Gierka • Początki kryzysu gospodarczego • Strajki w czerwcu 1976 r. • Narodziny opozycji demokratycznej • Relacje z Kościołem katolickim • Pielgrzymka papieża do ojczyzny	– stosuje pojęcia i wyjaśnia skróty: „maluch”, „Pewex”, „KOR, drugi obieg, wiza, – omawia działalność postaci: Leonida Breżniewa, Edwarda Gierka, Jana Pawła II, – omawia cechy ustroju politycznego i ekonomicznego Polski w czasie rządów Edwarda Gierka, – przedstawia prześladowania opozycji na przykładzie sprawy Stanisława Pyjasa, – omawia rolę pierwszej pielgrzymki papieża Jana Pawła II do Polski	– stosuje pojęcia i wyjaśnia skróty: propaganda sukcesu, Czerwiec '76, „ROPCiO, Wolne Związki Zawodowe, konklawe, – wymienia wydarzenia związane z datami: czerwiec 1976 r., 16 października 1978 r., czerwiec 1979 r. – omawia działalność postaci: Stanisława Pyjasa, Anny Walentynowicz, – tłumaczy, jakie były przyczyny powstania masowej opozycji antykomunistycznej w latach 70. XX w.	– prezentuje okoliczności objęcia i umocnienia władzy Edwarda Gierka – wyjaśnia genezę oraz skutki przemian gospodarczych w czasach rządów Edwarda Gierka – omawia cechy ustroju politycznego i ekonomicznego Polski w czasie rządów Edwarda Gierka opisuje genezę, przebieg i skutki wydarzeń czerwcowych w 1976 r.	– wyjaśnia znaczenie terminów i skrótów: Uniwersytet Latający, Kluby Inteligencji Katolickiej, KPN, RMP, „Studencki Komitet „Solidarności” – wymienia wydarzenia związane z latami: 1975 r., 1977 r. – omawia działalność postaci: Piotra Jaroszewicza,	– omawia działalność postaci: Kazimierza Świtonia, Zbigniewa Romaszewskiego, Edwarda Lipińskiego, Romualda Szeremietiewa, Aleksandra Halla, Bogdana Borusewicza, Kazimierza Wyszkowskiego, Leszka Moczulskiego, Wandy Rutkiewicz porównuje podobieństwa i

				– omawia działalność postaci: Jacka Kuronia, Leszka Moczulskiego, Andrzeja Gwiazdy, Antoniego Macierewicza, Jana Lityńskiego, Adama Michnika, Aleksandra Halla, Bogdana Borusewicz, omawia oraz wskazuje na mapie najważniejsze inwestycje gospodarcze z lat 1970–1980	Zbigniewa Romaszewskiego, Edwarda Lipińskiego, Adama Michnika, – przytacza przykłady działań opozycyjnych w latach 70. XX w. – wymienia osiągnięcia polskich sportowców w okresie rządów Gierka	różnice polityki władz PRL w stosunku do Kościoła za rządów Gomułki i Gierka
7. Narodziny „Solidarności”	• Wydarzenia sierpniowe • Porozumienia sierpniowe • „Karnawał »Solidarności«” • Polityka władz wobec „Solidarności” • Sytuacja międzynarodowa	– stosuje pojęcia: porozumienia sierpniowe, 21 postulatów, strajk solidarnościowy, – omawia działalność postaci: Wojciecha Jaruzelskiego, Lecha Wałęsy, Jana Pawła II, – tłumaczy genezę wydarzeń sierpniowych w 1980 r., – przedstawia przebieg procesu powstawania NSZZ „Solidarność” – wyjaśnia, na czym polegał fenomen popularności „Solidarności”	– stosuje pojęcia: NSZZ „Solidarność”, „karnawał »Solidarności«” – omawia działalność postaci: Michała Gorbaczowa, Anny Walentynowicz, Jerzego Popiełuszki, Czesława Miłosza – podaje daty podpisania porozumień w Szczecinie, Gdańsku i Jastrzębiu-Zdroju – przedstawia przebieg procesu powstawania NSZZ „Solidarność” – przedstawia ewolucję postawy władz komunistycznych do opozycji solidarnościowej	– omawia działalność postaci: Czesława Kiszczaka, Ryszarda Kuklińskiego, Adama Michnika, Bronisława Geremka, Lecha Kaczyńskiego, Andrzeja Gwiazdy, Tadeusza Mazowieckiego – wymienia wydarzenia związane z datami: 17 września 1980 r., wrzesień–październik 1981 r.	– omawia działalność postaci: Wojciecha Jagielskiego, Stanisława Kani, Mieczysława Rakowskiego, – opisuje wpływ sytuacji międzynarodowej na działalność „Solidarności” w Polsce w latach 1980–1981	– przedstawia rolę płk. Ryszarda Kuklińskiego w kształtowaniu polityki Zachodu wobec Polski w okresie 1980–1981

			w latach 1980–1981			
8. Stan wojenny w Polsce	• Wprowadzenie stanu wojennego w Polsce • Podziemie polityczne w okresie stanu wojennego • Zakończenie stanu wojennego • Sytuacja opozycji w stanie wojennym • Sytuacja gospodarcza • Próby naprawy polskiej gospodarki • Początek dialogu władzy z opozycją	– stosuje pojęcia: stan wojenny, Wojskowa Rada Ocalenia Narodowego, internowanie, – omawia działalność postaci: Wojciecha Jaruzelskiego, Lecha Wałęsy, – wymienia wydarzenia związane z datami: 13 grudnia 1981 r. – przedstawia okoliczności i przebieg wprowadzenia stanu wojennego, – omawia znaczenie pielgrzymek Jana Pawła II do Polski, – przedstawia sytuację gospodarczą lat 80. w PRL	– stosuje pojęcia: OPZZ, internowanie, pacyfikacja kopalni „Wujek” – omawia działalność postaci: Jerzego Popiełuszki, Tadeusza Mazowieckiego – wymienia wydarzenia związane z datami: 1980 r., 1983 r. i 1987 r. – przedstawia okoliczności i przebieg wprowadzenia stanu wojennego, – charakteryzuje społeczne i polityczne skutki wprowadzenia stanu wojennego, – przedstawia sytuację gospodarczą lat 80. w PRL,	– stosuje pojęcia: wydarzenia bydgoskie, Pomarańczowa Alternatywa, – omawia działalność postaci: Czesława Kiszczaka, Ryszarda Kuklińskiego, Adama Michnika, Bronisława Geremka, Władysława Frasyniuka, Przemysława Gintrowskiego, Jacka Kaczmarskiego – wymienia wydarzenia związane z datami: 22 lipca 1983 r., 1983 r., 19 października 1984 r., 1988 r., – omawia plany reform gospodarczych podejmowanych przez władze komunistyczne	stosuje pojęcia: spotkanie w Magdalence, Pomarańczowa Alternatywa, ustawa Wilczka – omawia działalność postaci: Wojciecha Jagielskiego, Stanisława Kani, Czesława Kiszczaka, Ryszarda Kuklińskiego, Zbigniewa Messnera, Alfreda Miodowicza, Mieczysława Rakowskiego, Heleny Łuczywo, Waldemara Fydrycha, – opisuje przebieg wydarzeń polityczno-społecznych w Polsce w latach 1981–1989 na tle sytuacji międzynarodowej	– omawia rosnące różnice w stanowiskach działaczy „Solidarności” wobec władz komunistycznych i planu porozumień politycznych w kraju w latach 1988–1989

Rozdział V
Świat po upadku komunizmu

1. Kryzys bloku komunistycznego	• ZSRS w czasach Breżniewa • Sytuacja w europejskich krajach socjalistycznych • Ofensywa Reagana • Wojna w Afganistanie • Kryzys władzy w ZSRS	– stosuje pojęcia: program „gwiazdnych wojen”, pierestrojka, – omawia działalność postaci: Ronalda Reagana, Michaiła Gorbaczowa, – przedstawia przejawy kryzysu ZSRS w latach 80. prezentuje program reform Michaiła Gorbaczowa	– stosuje pojęcia: głośność, katastrofa czarnobylska, rakiety balistyczne – wymienia wydarzenia związane z datami: 1979 r., 1981–1989 – przedstawia przejawy kryzysu ZSRS w latach 80. – prezentuje polityczne następstwa katastrofy czarnobylskiej – opowiada o reformach wewnętrznych ZSRS wprowadzonych przez Gorbaczowa (głośność i pierestrojka) – wyjaśnia rolę konfliktu afgańskiego w procesie słabnięcia ZSRS	stosuje pojęcia: mudżahedini, talibowie, układy Salt 1 i Salt 2 – omawia działalność postaci: Helmuta Kohla, Margaret Thatcher – wymienia wydarzenia związane z datami: 1985 r., 1986 r. – omawia międzynarodowe skutki kryzysu władzy w ZSRS – przedstawia rolę polityki zbrojeń USA i projektu „wojen gwiazdnych” dla załamania potencjału zbrojeniowego ZSRS	stosuje pojęcia: mudżahedini, talibowie, układy Salt 1 i Salt 2 – omawia działalność postaci: Jimmiego Cartera, Jurija Andropowa, Konstantina Czernienki, – omawia międzynarodowe skutki kryzysu władzy w ZSRS	
2. Jesień Narodów	• Początki transformacji • Aksamitna rewolucja • Krwawy koniec reżimu Ceaușescu w Rumunii	– stosuje pojęcia: Jesień Narodów, upadek muru berlińskiego, – omawia działalność postaci: Ronalda Reagana, Michaiła Gorbaczowa, – charakteryzuje najważniejsze wydarzenia	– stosuje pojęcia: aksamitna rewolucja, „aksamitny rozwój”, masakra na placu Tiananmen – omawia działalność postaci: Václava Havla, Helmuta Kohla, Nicolae Ceaușescu	– wymienia wydarzenia związane z datami: 1 stycznia 1993 r., 22 maja 1988 r., 29 grudnia 1989 r., czerwiec 1990 r. – ocenia wpływ przemian	– stosuje pojęcia: Węgierskie Forum Demokratyczne, Trójkątny Stół, – porównuje burzliwy przebieg upadku reżimu komunistycznego	– charakteryzuje zmiany społeczne i gospodarcze w Chinach po śmierci Mao Zedonga z uwzględnieniem masakry na placu Tiananmen

	• Upadek muru berlińskiego • Zjednoczenie Niemiec	procesu jednoczenia Niemiec	– wymienia wydarzenia związane z datami: 25 grudnia 1989 r., 9 listopada 1989 r.–3 października 1990 r. – charakteryzuje najważniejsze wydarzenia procesu jednoczenia Niemiec	politycznych w Polsce na proces rozpadu komunizmu w Europie – omawia przyczyny upadku komunizmu w Europie w latach 1989–1991	w Rumunii i Albanii z pokojowymi przemianami w Czechosłowacji i na Węgrzech, – opisuje okoliczności i skutki rozpadu Czechosłowacji	
3. Wojna i pokój na przełomie wieków	• Rozpad ZSRS • Republiki postsowieckie • Konflikty w dawnym ZSRS • Wojny czeczeńskie • Wojna w dawnej Jugosławii • Konflikt w Rwandzie	– stosuje pojęcia: WNP, wojny czeczeńskie, – omawia działalność postaci: Borysa Jelcyna, Alaksandra Łukaszenki – omawia zmiany polityczne na terenie Ukrainy i kształtowanie się silnej, niezależnej od Rosji państwowości ukraińskiej, – wskazuje na mapie: Jugosławię, Serbię, Słowenię, Chorwację, Bośnię i Hercegowinę, Macedonię, Czeczenię, Mołdawię	stosuje pojęcia: <i>pomarańczowa rewolucja</i>, <i>Euromajdan</i>, – omawia działalność postaci: Giennadija Janajewa, Dżohara Dudajewa, – wymienia wydarzenia związane z datami: 8 grudnia 1991 r., 26 grudnia 1991 r. – charakteryzuje proces rozpadu ZSRS i określa jego następstwa – przedstawia przebieg wojen czeczeńskich i ich rezultaty – wskazuje na mapie: Czarnogórę, Kosowo,	– omawia działalność postaci: Stanisława Szuszkiewicza, Leonida Kuczmy, – wymienia wydarzenia związane z datami: 1988–1994, 1990, 1999, 2000, 2004, 11 marca 1990 r., – charakteryzuje postanowienia umowy z Dayton i układu paryskiego z 1995 r. – opisuje konflikty na terenie byłej Jugosławii i podaje ich wyniki	– omawia działalność postaci: Achmada i Ramzana Kadyrowów, Slobodana Miloševicia prezentuje zróżnicowane losy państw postsowieckich i próby stworzenia rosyjskiej strefy wpływów – omawia genezę oraz przebieg konfliktu pomiędzy Tutsi i Hutu	– przedstawia przebieg konfliktu azersko-ormiańskiego o Górski Karabach – przedstawia przyczyny i skutki terroryzmu Czeczenów
4. Integracja europejska	• Narodziny Unii Europejskiej • Instytucje Unii Europejskiej • Strefa Schengen	– stosuje pojęcia: Unia Europejska, układ z Schengen, – wymienia wydarzenia związane z latami: 2004 r., – podaje przyczyny integracji	– stosuje pojęcia: Komisja Europejska, Parlament Europejski, grupa helsińska – wymienia wydarzenia związane z latami: 1993 r., 2020 r.	– ocenia przyczyny i znaczenie brexitu – wymienia podstawowe instytucje Unii Europejskiej	– wymienia wydarzenia związane z datami: 26 marca 1995 r., 16 grudnia 1991 r., 8 kwietnia 1994 r.,	– charakteryzuje różne koncepcje integracji Unii Europejskiej: „Europa ojczyzn” i federacja

	• Wspólna waluta • Rozszerzenie UE o kraje Europy Środkowo-Wschodniej	europejskiej – przedstawia etapy tworzenia Unii Europejskiej – omawia symbole UE	– wskazuje na mapie państwa należące do różnych wspólnot europejskich – omawia proces stopniowego rozszerzania UE – charakteryzuje znaczenie układu z Schengen		16 kwietnia 2003 r.	
5. Problemy współczesnego świata	• Cyfryzacja i globalizacja • Wzrost poziomu życia • Kultura globalna • Zagrożenia ekologiczne • Świat nierówności • Ruchy fundamentalistyczne i terroryzm	– stosuje pojęcia: <i>internet, telefonia komórkowa, komercjalizacja, popkultura, Al-Kaida, Państwo Islamskie (ISIS)</i>, – omawia działalność postaci: George’a W. Busha, Osamy bin Ladena, – wymienia wydarzenia związane z datami: 11 września 2001 r., – wskazuje cechy współczesnej kultury masowej, – omawia zagrożenia wynikające z działalności Państwa Islamskiego	– stosuje pojęcia: <i>amerykanizacja, „globalna wioska”, antyglobaliści, slumsy</i> - omawia znaczenie wydarzeń z 11 marca 2004 r. i 7 lipca 2005 r., – omawia zalety i wady nowych środków komunikacji – charakteryzuje zagrożenia współczesnego terroryzmu, – omawia ataki terrorystyczne na WTC, kolej w Madrycie i londyńskie metro, – wymienia czynniki związane ze współczesną gospodarką światową, które negatywnie wpływają na stan środowiska naturalnego	– stosuje pojęcia: <i>Anonymous, protokół z Kioto, slumsy, bogata Północ i biedne Południe, fundamentalizm,</i> – przedstawia główne społeczno-gospodarcze problemy współczesnego świata – prezentuje zagrożenia ekologiczne współczesnego świata, – ocenia rozwój kultury masowej, prezentując jej wady i zalety	– przedstawia postulaty antyglobalistów i je ocenia, – omawia przebieg konfliktu na Bliskim Wschodzie po 2001 r.	– omawia wpływ kapitału na politykę we współczesnym świecie, – przedstawia udział Polaków w wojnie w Iraku i w Afganistanie
Rozdział VI III Rzeczpospolita						
1. Okrągły	• Obrady Okrągłego	– stosuje pojęcia: Okrągły	– stosuje pojęcia: sejm	– dostrzega znaczenie	omawia	– przedstawia

Stół i wybory czerwcowe	Stołu Wybory czerwcowe 1989 r. <i>Wasz prezydent, nasz premier</i> Podział obozu solidarnościowego	Stół, omawia działalność postaci: Lecha Wałęsy, podaje główne założenia porozumień Okrągłego Stołu	kontraktowy, wybory czerwcowe, omawia działalność postaci: Tadeusza Mazowieckiego, wymienia wydarzenia związane z datami: 5 kwietnia 1989 r., 4 czerwca 1989 r.	powstania niezależnej prasy, zna okoliczności objęcia stanowiska prezydenta przez Wojciecha Jaruzelskiego, prezentuje zasady i najważniejsze skutki wyborów, z 4 czerwca 1989 r.	działalność postaci: Czesława Kiszczaka, Andrzeja Gwiazdy, Kornela Morawieckiego, Leszka Moczulskiego, Adama Michnika	podział obozu solidarnościowego i różne oceny przemian z 1989 r.
2. Przemiany polityczne i ustrojowe	Rząd Mazowieckiego i nowela grudniowa Likwidacja MO i SB Rozpad obozu solidarnościowego Formacje postkomunistyczne Wycofanie wojsk sowieckich z Polski Konstytucja RP z 1997 r. Reforma samorządowa i administracyjna	stosuje pojęcia: lustracja, dekomunizacja omawia działalność postaci: Tadeusza Mazowieckiego, Leszka Balcerowicza, Lecha Wałęsy, charakteryzuje zmiany ustrojowe wprowadzone w grudniu 1989 r. opisuje okoliczności wycofania wojsk sowieckich z Polski	stosuje pojęcia: „wojna na górze”, omawia działalność postaci: Lecha Kaczyńskiego, Aleksandra Kwaśniewskiego charakteryzuje zmiany ustrojowe wprowadzone w grudniu 1989 r.	wymienia wydarzenia związane z datami: 22 grudnia 1990 r., 1991 r., 1992 r., 2 kwietnia 1997 r. przedstawia scenę polityczną III RP omawia przebieg i znaczenie reformy samorządowej przedstawia reformę administracyjną kraju z 1999	stosuje pojęcia i rozwija skróty: PC, BBWR, KPN, UOP, WSI, SDRP, SLD omawia działalność postaci: Czesława Kiszczaka, Floriana Siwickiego, Zbigniewa Bujaka, Jarosława Kaczyńskiego, Leszka Millera, Waldemara Pawłaka, Ryszarda Kaczorowskiego	omawia i ocenia zmiany w strukturach resortów siłowych opisuje proces transformacji polskiej lewicy i przyczyny jej zwycięstwa wyborczego w latach 90.
3. Transformacja gospodarcza	Polska na skraju katastrofy gospodarczej Plan Balcerowicza	stosuje pojęcia: hiperinflacja, omawia działalność postaci: Leszka Balcerowicza	stosuje pojęcia: reformy Balcerowicza, gospodarka wolnorynkowa, popiwek, bezrobocie strukturalne	stosuje pojęcia: gospodarka wielosektorowa, biedaszyby,	omawia znaczenie prywatyzacji i skutki reform	wyjaśnia związek reform gospodarczych z aferami

a i społeczna	• Prywatyzacja • Społeczne skutki transformacji gospodarczej • Perspektywy po transformacji	– charakteryzuje zjawisko hiperinflacji i metody walki z nią	– przedstawia założenia planu Balcerowicza – charakteryzuje pozytywne i negatywne skutki transformacji społeczno-gospodarczej	denominacja – umiejscawia w czasie: reformy Balcerowicza, wprowadzenie denominacji	społeczno-gospodarczych	gospodarczymi w latach 90. w Polsce
4. Polska w NATO i UE	• Starania Polski o przystąpienie do NATO • Polska wstępuje do NATO • Integracja z UE • Skutki członkostwa Polski w UE • Polska w strefie Schengen	– wyjaśnia wydarzenia związane z datami: 12 marca 1999 r., 1 maja 2004 r., 2007 r. – omawia proces przyjmowania Polski do struktur NATO oraz rolę w strukturach tej organizacji – wymienia kraje wchodzące w skład Trójkąta Weimarskiego i Grupy Wyszehradzkiej	– omawia działalność postaci: Jerzego Buzka, Leszka Millera, Aleksandra Kwaśniewskiego, Bronisława Geremka, – przedstawia proces rozpadu instytucji dawnego bloku wschodniego w Europie Środkowo-Wschodniej	– stosuje pojęcia: Grupa Wyszehradzka, Trójkąt Weimarski, strefa Schengen, traktat akcesyjny, program dopłat bezpośrednich	– omawia znaczenie funkcjonowania Polski w ramach strefy Schengen	– charakteryzuje pozytywne i negatywne skutki integracji Polski z UE